

EESTIS VÄLJASTATUD TARBIJAKREDIITIDE KÄIVETE ARUANNE

1. Aruande eesmärk

Eestis väljastatud tarbijakrediitide käivete aruande eesmärk on krediidiandja ja välisriigi krediidiandja filiaali (edaspidi *krediidiandja*) poolt sõlmitud tarbijakrediidilepingute (edaspidi *krediidilepingute*) ning kredidivahendaja ja välisriigi kredidivahendaja filiaali (edaspidi *kredidivahendaja*) poolt vahendatud krediidilepingute jälgimiseks vajalike andmete saamine.

2. Aruande valdkond

Tarbijakrediidilepingute käivete aruande valdkonda kuuluvad:

- 1) aruandeperioodil krediidiandja poolt Eestis tarbijatele väljastatud tarbijakrediidi (edaspidi *krediidi*) deebetkäibe summad;
- 2) aruandeperioodil kredidivahendaja poolt Eestis tarbijatele vahendatud krediidilepingute lepingulised summad;
- 3) aruandeperioodil tehtud muudatused varem sõlmitud käesoleva punkti alapunktis 1) nimetatud tarbijakrediidi lepingutes. Muudatusena käsitletakse üht või mitut loetletud muudatust tarbija kehtivas krediidilepingus: täiendava krediidisumma väljastamine (sh krediidipõhiosa või intresside refinantseerimine), intressimäära tõus, krediidi kulukuse määra suurenemine.

3. Aruande esitamine

Ühe reana tuleb näidata nende krediidilepingute käibed ja arvud, mille identifikaatorid, määrad ja suhtarvud langevad kokku.

4. Aruanderea struktuur

Aruanne koosneb järgmistest struktuuriosadest:

- 1) krediidilepingu tüüp;
- 2) krediidi kättesaamise viis;
- 3) krediidilepingu tähtaeg;
- 4) intressimäär;
- 5) krediidi kulukuse määr;
- 6) krediidi käive;
- 7) krediidilepingute arv;
- 8) krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhe (laenu tagatuse suhtarv);
- 9) krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhe (laenumakse ja sissetuleku suhtarv).

4.1. Krediidilepingu tüüp

Krediidilepingu tüüpide identifikaatorid:

- 1) elamukinnisvaraga seotud krediit 1,
- 2) sõiduki liising 2,
- 3) muu vara liising 3,
- 4) vara ost järelmaksuga 4,

Kliendilepingu tüübina näidatakse, millist tüüpi krediidilepingu alusel krediiti tarbijale anti või vahendati.

Kui antud või vahendatud krediidi summa antakse tarbijale elamukinnisvara ostmiseks, ehitamiseks või renoveerimiseks, märgitakse krediidilepingu tüübi identifikaatoriks 1 „Elamukinnisvaraga seotud krediit“. Elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidileping on tarbijakrediidileping, mis on tagatud hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega, või tarbijakrediidileping, mille eesmärk on kinnistu, hooneühistu liikmesuse või olemasoleva või kavandatava ehitise omandamine või säilitamine. Seega elamukinnisvaraga seotud krediidina käsitatakse ka maa (nt krundi) ostmist, kui ostu eesmärk on sellele eluase ehitada, kuid selle tagatiseks ei ole seatud hüpoteeki. Elamukinnisvaraga seotud krediidi tagatiseks on soetatavale elamukinnisvarale või mõnele muule kinnisvarale seatud hüpoteek (või muu võrreldav õigus, nagu tagatisomandamine või pandiõigus hooneühituseaduse mõistes).

Kui väljastatud või vahendatud krediidi summat tarbijale otse kättesaadavaks ei tehta ja krediidi eesmärgiks on mootor- ja veesõiduki ostu finantseerimine liisinglepingu alusel, märgitakse krediidilepingu identifikaatoriks 2 „Sõiduki liising“. Mootor- ja veesõidukist erineva vara liisimisel märgitakse krediidilepingu identifikaatoriks 3 „Muu vara liising“, samuti kui liisinglepingu alusel finantseeritakse teenuse ostu.

Kui antava või vahendatava krediidi summat tarbijale otse kättesaadavaks ei tehta ja krediidi eesmärgiks on vara soetuse finantseerimine järelmaksuga, märgitakse krediidilepingu identifikaatoriks 4 „Vara ost järelmaksuga“. Siia kuulub ka sõiduki ostu finantseerimine järelmaksulepingu alusel, samuti kui teenuse ostu eest tasutakse järelmaksuga.

Kui antava või vahendatava krediidi summa tehakse tarbijale kättesaadavaks rahas, märgitakse krediidilepingu identifikaatoriks 5 „Muu rahaline krediit“. Rahalise krediidi puhul krediidiandja või krediidivahendaja võib, aga ei pruugi teada antava/vahendatava krediidi eesmärki.

4.2. Krediidi kättesaamise viis

Krediidi kättesaamise viiside identifikaatorid:

- 1) sularaha 1,
- 2) ülekanne tarbija arvelduskontole 2,
- 3) ülekanne müüja arvelduskontole 3.

Krediidi kättesaamise viisina näidatakse mil viisil toimus krediidi tarbijale kättesaadavaks tegemine.

Kui krediit maksti tarbijale välja sularahas, märgitakse krediidi kättesaamise viisiks 1 „Sularaha“. Kui krediit tehti tarbijale kättesaadavaks ülekanne teel tarbija isiklikule arvelduskontole, märgitakse krediidi kättesaamise viisiks 2 „Ülekanne tarbija arvelduskontole“. Kui krediiti tarbijale otse kättesaadavaks ei tehtud, vaid see kanti finantseerimise objektiks oleva vara müüja arvelduskontole, märgitakse krediidi kättesaamise viisiks 3 „Ülekanne müüja arvelduskontole“.

Juhul, kui krediidi kättesaamise viisiks on üheaegselt mitu erinevat viisi, märgitakse aruandesse see viis, milles see toimus suuremas ulatuses.

Krediidivahendaja puhul, kel puudub info krediidi tarbijale kättesaamise viisi kohta, märgitakse krediidi kättesaamise viisi identifikaatoriks 0 (null). Samuti märgitakse krediidi kättesaamise viisi identifikaatoriks 0 (null) krediidilepingu muudatuste puhul, millega ei kaasne täiendava krediidisumma tarbijale kättesaadavaks tegemine.

4.3. Krediidilepingu tähtaeg

Krediidilepingu tähtaja identifikaatorid:

- 1) kuni 1 aastat 1,
- 2) üle 1 aasta 2.

Tähtaja identifikaator määratakse krediidi lepingulise tähtaja alusel ning seda ka siis, kui laenusumma makstakse välja osade kaupa.

Krediidilepingu muudatuste korral, kui nende tulemusena antakse tarbijale täiendavalt krediiti ja muutub krediidi lepinguline tähtaeg, tuleb krediidi tähtajana näidata periood lepingu muudatuse jõustumise kuupäevast kuni laenulepingu muudetud lõpptähtajani.

4.4. Intressimäär

Siin näidatakse krediidi andmise, vahendamise või krediidilepingu muutmise hetkel kehtinud lepinguline intressimäär. Intressimäär näidatakse protsentides aasta baasil ning kujul intressimäär jagatud sajaga (i/100) ümardatuna nelja kohani peale koma.

4.5. Krediidi kulukuse määr

Krediidi kulukuse määrana näidatakse krediidi andmise, vahendamise või krediidilepingu muutmise hetkel kehtinud krediidi kulukuse määr võlaõigusseaduse § 406 lõike 6 alusel rahandusministri kehtestatud korra kohaselt. Krediidi kulukuse määr näidatakse protsentides aasta baasil ning kujul määr jagatud sajaga (i/100) ümardatuna nelja kohani peale koma.

4.6. Krediidi käive

Krediidiandja puhul näidatakse krediidi käibena aruandeperioodil väljastatud krediidi deebetkäive (k.a nende krediitide deebetkäive, mis ühe ja sama kuu jooksul välja anti ja tagastati) rahavoo toimumisel. Kui sama krediidilepingu alusel väljastatakse krediit osamaksete kaupa ja erinevad osamaksed langevad erinevatesse aruandeperioodidesse, näidatakse iga osamakse selles aruandeperioodis, mil toimus sellega seotud rahavoog.

Krediidivahendaja puhul näidatakse krediidi käibena aruandeperioodil vahendatud krediidilepingu lepinguline summa. Krediidilepingute muudatuste puhul näidatakse käibena see osa krediidist, mis on krediidilepingu muutmise hetkel tagasi maksmata (k.a lisanduv krediidisumma).

Krediidi käive näidatakse eurodes ümardatuna kahe komakohani.

4.7. Krediidilepingute arv

Krediidilepingute arvuna näidatakse krediidilepingute arv, mis on summeeritud aruanderea kuuendas veerus „Krediidi käive“. Krediidilepingute arv näidatakse tükikides.

4.8. Krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhe (laenu tagatuse suhtarv)

Krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhte identifikaatorid:

- 1) $\leq 70\%$ 1,
- 2) $> 70\% \leq 90\%$ 2,

3) > 90%

3.

Krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhtena näidatakse, millisesse vahemikku jääb aruandeperioodil väljastatud, vahendatud või muudetud krediidilepingu (täiendava krediidisumma puhul) krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhtarv, kui krediidilepingu liigiks on 1 „Elamukinnisvaraga seotud krediit“. Muudel juhtudel märgitakse krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhtarvu identifikaatoriks 0 (null). Samuti märgitakse krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhtarvu identifikaatoriks 0 (null) krediidilepingu liik 1 „Elamukinnisvaraga seotud krediit“ muudatuste puhul, millega ei kaasne täiendava krediidisumma tarbijale kättesaadavaks tegemine.

Suhtarvu arvutamisel võetakse aluseks krediidi lepinguline jääk laenu väljastamise või vahendamise hetkel (lugeja) ning laenu tagatiseks oleva hüpoteegiga koormatud elamukinnisvara lepingu sõlmimise eelselt hinnatud turuväärtus või elamukinnisvara tegelik ostu-müügi hind, sõltuvalt selles, kumb on väiksem (nimetaja). Kui samale elamukinnisvarale on juba eelnevalt kellegi teise isiku kasuks seatud hüpoteek ja see asub kõrgemal järjekohal (s.o 1.järjekohal), on arvutusel kasutatava turuväärtuse suuruseks elamukinnisvara turuväärtuse (või tegeliku ostu-müügi hinna, kui see on väiksem) ja 1. järjekohal asuva hüpoteegi väärtuse vahe.

Tagatise turuväärtuseks on tagatiseks oleva elamukinnisvara konservatiivselt hinnatud turuhind, millega on võimalik tagatis mõistliku perioodi jooksul realiseerida. Üldjuhul on mõistlik realiseerimisperiood kuni üks aasta.

Kui krediidi tagatiseks on mitu elamukinnisvara, millele on seatud hüpoteek, siis laenu tagatuse suhtarvu arvutamiseks kinnisvara turuväärtused summeeritakse. Kui ühe ja sama hüpoteegiga on tagatud tarbija kaks või rohkem krediiti, tuleb laenu tagatuse suhtarvu arvutamisel krediidisumma saamiseks erinevate aegadel antud või vahendatud krediitide jäägid summeerida.

4.9. Krediidi põhiosa ja intressimakse ning tarbija sissetuleku suhe (laenumakse ja sissetuleku suhtarv).

Krediidi põhiosa ja intressimakse ning tarbija sissetuleku suhtena näidatakse väljastatud, vahendatud või muudetud krediidilepingu (täiendava krediidisumma puhul) krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtarv, kui krediidilepingu liigiks on 1 „Elamukinnisvaraga seotud krediit“. Muudel juhtudel märgitakse krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhtarvu identifikaatoriks 0 (null). Samuti märgitakse krediidi põhiosa ja intressimakse ning tarbija sissetuleku suhtarvu identifikaatoriks 0 (null) krediidilepingu liik 1 „Elamukinnisvaraga seotud krediit“ muudatuste puhul, millega ei kaasne täiendava krediidisumma tarbijale kättesaadavaks tegemine.

Suhtarvu arvutamisel võetakse aluseks aruandereal kajastatud krediidi igakuise põhiosa- ja intressimaksede summa (lugeja) ja tarbija igakuise netosissetuleku summa (nimetaja). Kui krediidi tagasimaksed ei ole igakuised, siis lähtutakse näitaja arvutamisel 12 kuu graafikujärgsetest tagasimaksetest. Krediidi puhul, mille põhiosa makstakse tagasi alles krediidilepingu lõpus (nn bullet-laen), arvutatakse igakuine põhiosa- ja intressimaksede summa krediidilepingu perioodi keskmisena võttes arvesse lepingu lõppedes tasutava krediidi põhisumma. Suhtarv näidatakse ümardatuna kahe kohani peale koma.